

Høringsdokument

Offentliggjort på Bornholms Regionskommunes hjemmeside
Sendt til ansøger og parter jf. tabel 1.

Bornholms Regionskommune
Center for Natur, Miljø og Fritid
Natur og miljø
+45 56 92 22 08
nm@brk.dk
www.brk.dk
CVR: 26 69 63 48

29. maj 2024

J. nr. 24/7483

Forslag til reguleringsprojekt på matr. 103as Rutsker, Øster Borregårdsskov jf. vandløbsloven § 17

Bornholms Regionskommune, Center for Natur, Miljø og Fritid, har den 8. april 2024 modtaget en ansøgning fra Naturstyrelsen Bornholm v. Dorte Bugge Jensen, om at nedlægge 211 m grøfter på matr. 103as, Rutsker for at forbedre hydrologien i skov, der er udlagt til urørt skov.

Lovgrundlag

Ændringer af et vandløbs skikkelse, herunder vandløbets forløb, bredde, bundkote og skråningsanlæg er en regulering jf. vandløbslovens¹ § 16. Regulering af vandløb kræver en godkendelse fra vandløbsmyndigheden jf. vandløbslovens § 17 og jf. § 3 (kapitel 2) i bekendtgørelse om vandløbsregulering- og restaurering². Forslag til projekter, som er omfattet af bestemmelserne i kapitel 2, skal fremlægges for offentligheden i 4 uger på kommunens hjemmeside.

Formål

Projektet har til formål nedlægge en hovedgrøft og tre sidegrøfter, hvilket fører til en samlet grøftelukning på i alt ca. 211 m. Indsatsen vil øge tilbageholdelse af vand i skoven og dermed fremme udviklingen af arter, der er tilknyttet våd skov.

Parter

Matr. og ejerlav	Ejer	Part
103as, Rutsker	Naturstyrelsen Bornholm	Ansøger og ejer
19g, Rutsker	Jesper Peter Hansen Kirkedalsvej 23 3790 Hasle	Ejer opstrøms projektområdet
82cc og 82cg, Rutsker	Arne Westh Helligpedervej 6 3790 Hasle	Ejer nedstrøms projektområdet

Tabel 1: Ansøger og berørte parter.

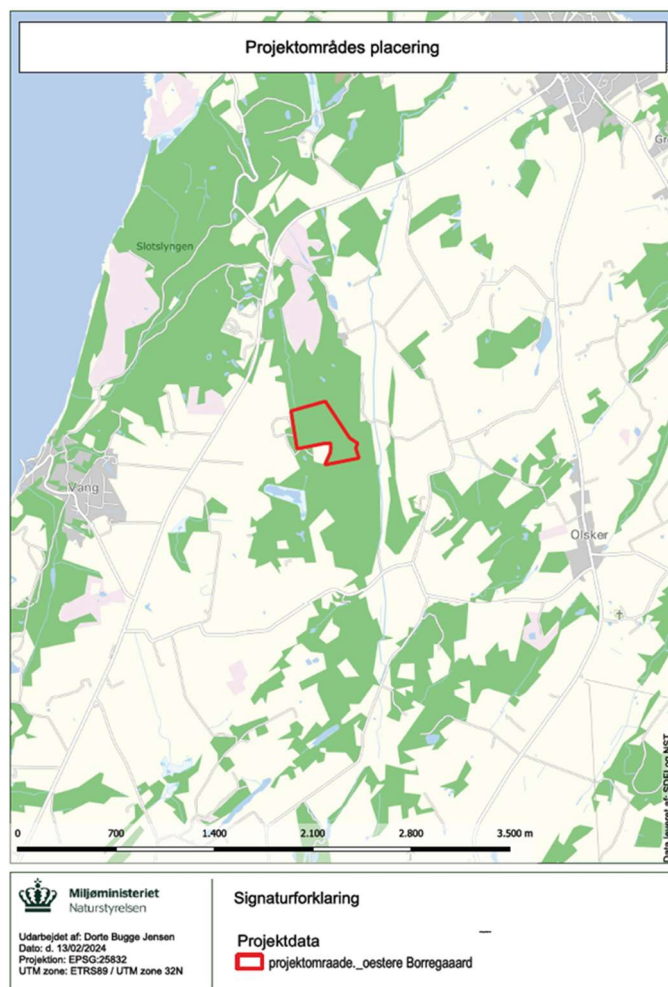
Oversigtskort

Projektområdet er placeret på Nordbornholm i Øster Borregårdsskov på matr. 103as, Rutsker.

¹ LBK nr. 1217 af 25/11/2019

² BEK nr. 834 af 27/06/2016

Følgende kort viser projektområdet med en rød afgrænsning. Billedet til højre viser hovedgrøften, der ønskes nedlagt:

Figur 1: Oversigtskort, der viser projektområdet (Kilde: Ansøgningsmaterialet).

Grøfterne er formentlig i sin tid gravet for at aflede vand fra nabomarken mod syd. Sidegrøfterne har suppleret med afvandingen i forbindelse med skovdyrkning.

Begrundelse (fra ansøgningen)

Projektet er en del af Naturstyrelsens samlede indsats med at forbedre de hydrologiske forhold i skove udlagt til urørt skov og sker iht. Forvaltningsplan for Nordbornholm, som er under udarbejdelse.

En vigtig del af naturgenopretningen i urørt skov består i at forbedre områdets økologiske integritet og dynamik. Her er forbedring af hydrologien et af de vigtigste virkemidler for at sikre den fremadrettede dynamik og variation ved, at der lokalt kommer en svingende vandstand hen over året.

Det konkrete projekt har til formål at skabe en mere naturlig hydrologi på et areal kortlagt, som særlig værdifuld skov (§ 25 skov) i form af skov på klippebund, hvor registreringen angiver, at der er fungerende gamle grøfter. Indsatsen vil øge tilbageholdelse af vand i skoven og dermed fremme udviklingen af arter, der er tilknyttet våd skov.

Detailplaner

Vandløbsprojektet indeholder følgende delelementer:

- Tilkastning af en hovedgrøft og tre sidegrøfter.
- Nedlægning af de 5 m af hovedgrøften, som er rørlagt.
- Den rørlagte strækning vil indgå i den del af grøftestrækningen, på ca. 10 m, hvor grøften gradvist vil planes til terræn.

I projektet tilkastes en hovedgrøft og tre sidegrøfter på hhv. ca. 92 m, 43 m, 18 m og 58 m, hvilket fører til en samlet grøftelukning på i alt ca. 211 m. Følgende kort viser det samlede projekt:

Figur 2: Kort der viser de grøfter og det rør, der skal nedlægges: Se signaturer (Kilde: Ansøgningsmaterialet).

Grøfterne er ca. 1 m dybe og 1 m brede og tørrer ud om sommeren, men de er vandførende i de vådeste perioder på året. Ved tilkastning anvendes tidligere oprenset materiale, der ligger langs grøftekanterne (balker). Balkerne udgør det eneste anvendte materiale. Det vurderes, at der skal bruges ca. 95 m³ jord til at lukke grøfterne. Grøfterne lukkes i fuld længde, så langt materialet rækker og ellers med propper, der er så lange som muligt. Grøftelukningerne foretages nedstrøms og op i systemet.

Hvor hovedgrøften er rørlagt på en ca. 5 m strækning, vil røret blive gravet op og bortskaffet (se den gule markering på figur 2). Den rørlagte strækning vil indgå i den del af grøftestrækningen på ca. 10 m, hvor grøften gradvist vil planes til terræn.

Grøften nærmest marken mod syd bliver planlagt gradvist ud til terræn for at sikre, at der ikke sker opstuvning af vand, der hindrer afvandingen fra naboens mark. Naturstyrelsen har præsenteret projektet for ejeren af nabomatriklen og har foretaget besigtigelse sammen med ham d. 16. januar 2024.

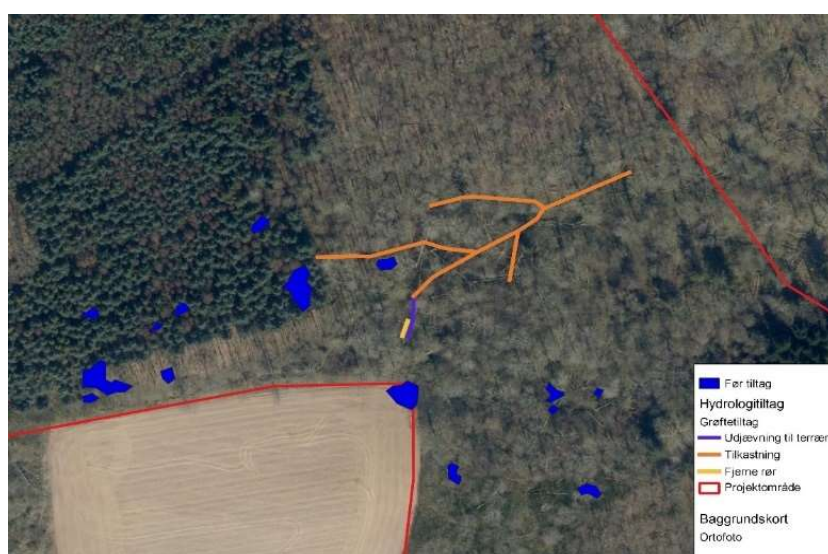
Der anvendes maskiner med et lavt marktryk. Der køres ikke i grøfterne i forbindelse med anlægsarbejdet. Der er tale om en meget lokal og midlertidig forstyrrelse i dagtimerne på i alt ca. 2 uger. Der vil blive skabt arbejdsadgang for maskinerne ved at fælde få buske og mindre træer langs med de aktuelle grøfter. Gamle træer, og træer med hulheder og råd, fældes ikke.

Hydrologi

Naturstyrelsen har undersøgt effekten af grøftelukningen vha. screeningsværktøjet Scalgo, som kan illustrere områder med oversvømmelser på baggrund af beregninger af overfladeafstrømningen ud fra den digitale højdemodel. Højdemodellen manipuleres ved at indsætte de planlagte grøftelukninger. På den måde kan der illustreres overfladeafstrømning og oversvømmelser før og efter en grøftelukning. I modelleringen er der anvendt skybrudskort med en nedbørshændelse på 150 mm, som repræsenterer en ekstremhændelse på en regnfuld årstid, dvs. at der arbejdes med den maksimale udbredelse af påvirkningen, som i mange tilfælde og i den tørreste tid på året vil være betydeligt mindre. Modellen tager ikke højde for nedsivning og grundvand, men er udelukkende baseret på overfladevand og dets afstrømning.

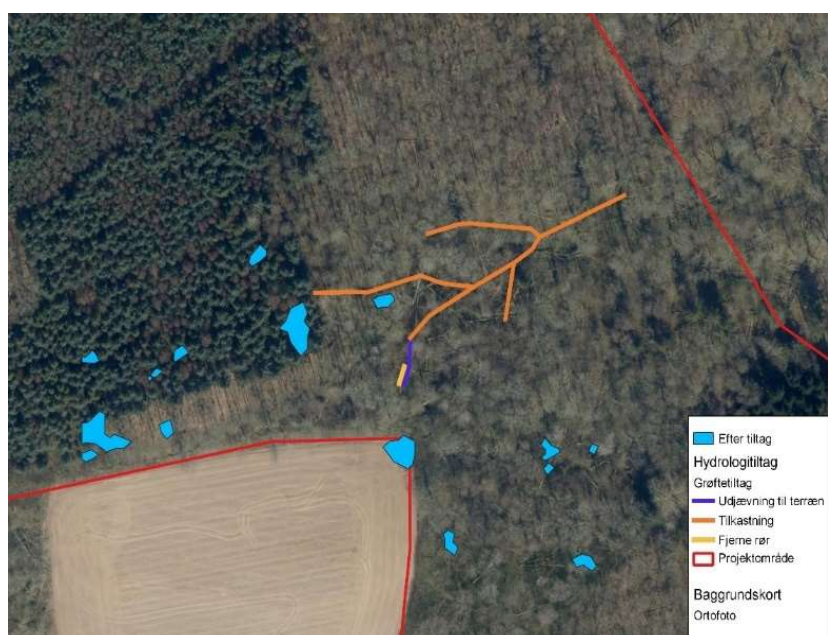
Naturstyrelsens analyse viser, at der i det konkrete projekt ikke er forskel på udbredelsen af våde lavninger før og efter projektets gennemførelse, hvilket kan forklares ved det skrånende terræn.

Følgende kort viser udbredelsen af fugtige lavninger før projektets gennemførelse:

Figur 3: Illustration fra Scalgo, der viser udbredelsen af fugtige lavninger før projektet gennemførelse (kilde: Ansøgningsmaterialet).

Følgende kort viser udbredelsen af fugtige lavninger efter projektets gennemførelse:

Figur 4: Illustration fra Scalgo, der viser udbredelsen af fugtige lavninger efter projektet gennemførelse (kilde: Ansøgningsmaterialet).

Vandløbsmyndighedens bemærkninger

Naturstyrelsen har oplyst, at grøfterne i projektområdet er vandførende i de våde perioder af året, men at de er underlagt sommerudtørring. Det sidste forhold er kendetegnende for hovedparten af grøfterne på Bornholm. Grøfterne vurderes derfor at være omfattet af vandløbslovens § 1.

Vandløb inddeles, i henhold til § 8 i vandløbsloven, som private eller offentlige vandløb. Offentlige vandløb er underlagt et regulativ, som fastsætter retningslinjer for vedligehold, anvendelse mv. Der er ingen regulativ for de vandløb, som ligger på Naturstyrelsens ejendom. Grøfterne i projektområdet kategoriseres med afsæt i ovenstående som værende private. Dette på trods af, at Naturstyrelsen er en offentlig dansk styrelse.

Afvandings- og afstrømningsmæssige konsekvenser

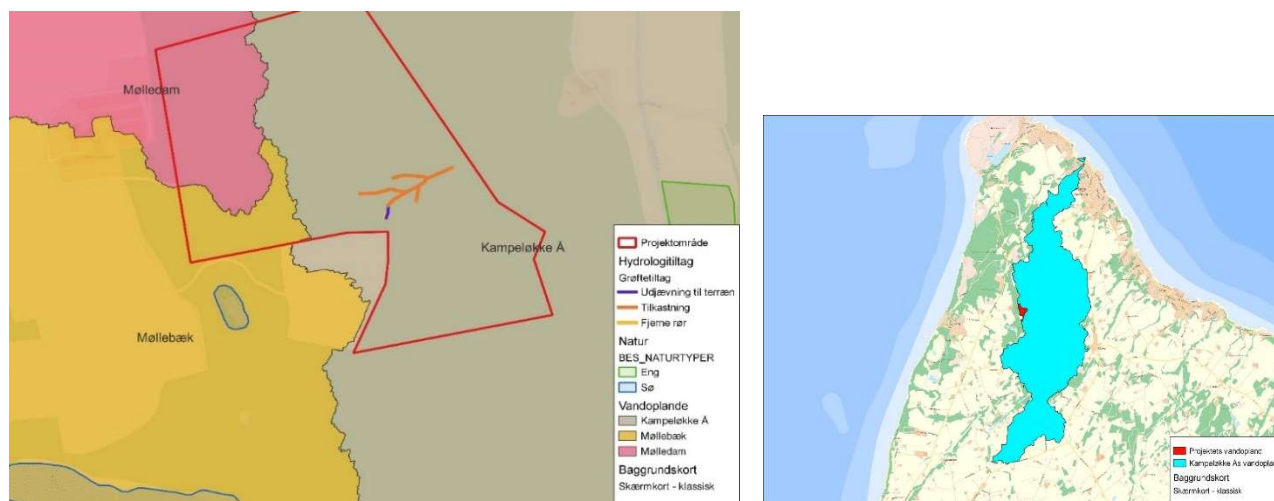
Projektområdet modtager vand fra matr. 19g, Rutsker, hvor der er landbrugspligt. Marken er ejet af anden part. Nedlægning af grøfter kan have en indvirkning på afvandingen fra opstrøms ejendomme. Hertil vil nedlægning af grøfter have en indvirkning på vandføringen i nedstrøms vandløb. Dette som følge af ændret afstrømning fra området og dermed tilførsel af vand.

Naturstyrelsen har oplyst, at der er sikret aftagning af vand fra private naboarealer mod syd, da der er et fald på 1,25 m fra de private marker og ned mod grøfterne. Naturstyrelsen har oplyst at, afstanden fra marken til punktet for grøfteændringerne forekommer, er omtrent 20 m. Det giver et fald på 6,25 %. Fra grøftelukningen til Kampeløkke Å er der tiltagende fald på ± 35 m, hvilket giver et fald på 10 %.

Vandløbsmyndigheden skal ved sin afgørelse tage hensyn til samtlige afvandingsinteresser ved vandløbet og de afstrømningsmæssige konsekvenser, der kan være forbundet hermed.

Miljømæssige forhold

Grøfterne i projektområdet er unavngivne. Grøfterne er en del af vandløbsoplandet til Kampeløkke Å og de afvander mod nordøst. På følgende kort ses vandløbsoplandet for Kampeløkke Å:

Figur 5:
Til venstre (A): Projektområdet indenfor vandløbsområdet Kampeløkke Å (kilde: Ansøgningsmaterialet).
Til højre (B): Det samlede vandløbsområde for Kampeløkke Å.

Kampeløkke Å er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3.

Vandrammedirektivet

Kampeløkke Å er målsat jf. Statens Vandområdeplaner 2021-2027 til god økologisk tilstand og god kemisk tilstand. Kampeløkke Å er ca. 224 m øst for projektområdet.

Den samlede økologiske tilstand er god i Kampeløkke Å. Den kemiske tilstand er ukendt. Den samlede tilstand bygger på kvalitetselementet smådyr, der er god. Tilstanden for de øvrige kvalitetselementer er ukendt. Se

Vandløbet i projektområdet leder til kystvandet omkring Bornholm. Kystvandet er målsat til god økologisk tilstand og god kemisk tilstand. Kystvandet omkring Bornholm har samlet ringe økologisk tilstand og ikke god kemisk tilstand. Den samlede økologiske tilstand bygger på tilstanden for bundplanter og fytoplankton, som er ringe. Miljøkvalitetskravene for kemi er overskredet for et eller flere stoffer. Se rapporten, der viser de enkelte tilstandsklasser i bilag 2.

Natura 2000

Udgifter til projektet

Tidsplan for arbejdets udførelse

Offentliggørelse og partshøring

Sidste frist for at komme med bemærkninger er den: **26. juni 2024.**

Vandløbsreguleringsprojekter skal miljøscreenes jf. miljøvurderingslovens bilag 2.10.f. Vandløbsmyndighedens godkendelse af reguleringsprojekter forudsætter, at der er truffet afgørelse jf. miljøvurderingsloven.

Ifølge kommunens kort ligger projektområdet indenfor fredskov. Miljøstyrelsen er myndighed her. Ansøger har selv pligt til at indhente de nødvendige tilladelser før projektet gennemføres.

Før der kan træffes afgørelse

Vandløbsmyndighedens godkendelse af et projekt, der forudsætter tilladelse eller godkendelse efter bestemmelserne i naturbeskyttelsesloven, miljøbeskyttelsesloven, vandforsyningsloven eller fiskeriloven, kan først meddeles, når der foreligger endelig afgørelse af disse bestemmelser.

Venlig hilsen

Center for Natur, Miljø og Fritid

Vedlagte bilag:

Bilag 1: Kort der viser tilstanden for de enkelte kvalitetselementer i Kampeløkke Å, jf. MiljøGIS Vandområdeplaner 2021-2027:

Bilag 2: Kort der viser tilstanden for de enkelte kvalitetselementer i Kystvandet jf. MiljøGIS Vandområdeplaner 2021-2027:

Bilag 1:

Følgende kort viser tilstanden for de enkelte kvalitetselementer i Kampeløkke Å jf. MiljøGIS Vandområdeplaner 2021-2027:

Samlet. Økologisk tilstand eller potentiale. Vandløb

Vandområdedistrikt:	Bornholm
Hovedvandopland:	Bornholm
Kommune 1:	Bornholm
Kommune 2:	
Kommune 3:	
Kommune 4:	
DK Vandområde ID:	04339
EU Vandområde ID:	DKRIVER177
Navn:	Kampeløkke Å, C
Kategori af overfladevandområde:	Vandløb
Længde:	7.96
Enhed:	km
Naturlig, kunstig eller stærkt modificeret:	Naturlig
Typologi:	RW1
Miljømål for samlet økologisk tilstand/potentiale:	God økologisk tilstand
Miljømål for kemisk tilstand:	God kemisk tilstand
Samlet økologisk tilstand/potentiale:	God økologisk tilstand
Bemærkning til samlet økologisk tilstand/potentiale:	
Kemisk tilstand:	Ukendt kemisk tilstand
Økologisk tilstand/potentiale, planter (makrofyter):	Ukendt
Økologisk tilstand/potentiale, smådyr (bentiske invertebrater):	God økologisk tilstand
Økologisk tilstand eller potentiale, alger (fyto-benthos):	Ukendt
Økologisk tilstand/potentiale, fisk:	Ukendt
Økologisk tilstand/potentiale, nationalt specifikke stoffer:	Ukendt
Ingen fiskevandsinteresse. Vandløb:	Ingen fiskevandsinteresse
Naturgivne forhold. Vandløb:	

Links:

[Link til vandoplandata.dk for søgning i data](#)

[Se eventuelle baggrundsdata for miljølpoliske forhold \(DFI\) på vandoplandata.dk](#)

Bilag 2:

Følgende kort viser tilstanden for de enkelte kvalitetselementer i Kystvandet jf. MiljøGIS Vandområdeplaner 2021-2027:

Samlet økologisk tilstand eller potentiale. Kystvande

Vandområdedistrikt:	Bornholm
Hovedvandopland:	Bornholm
DK Vandområde ID:	56
EU Vandområde ID:	DKCOAST56
Navn:	Østersøen, Bornholm
Kategori af overfladevandområde:	Kystvand
Areal:	211.38
Enhed:	km2
Naturlig, kunstig eller stærkt modificeret:	Naturlig
Typologi forkortelse:	ØD1-T5
Typologi:	Østersø karakteriseret ved gennemsnitsdybde
Miljømål for samlet økologisk tilstand/potentiale:	God økologisk tilstand
Miljømål for kemisk tilstand:	God kemisk tilstand
Samlet økologisk tilstand/potentiale:	Ringe økologisk tilstand
Bemærkning til samlet økologisk tilstand/potentiale:	
Kemisk tilstand:	Ikke-god kemisk tilstand
Økologisk tilstand/potentiale, fytoplankton (klorofyl):	Ringe økologisk tilstand
Økologisk tilstand/potentiale, Rodfæstede bundplanter (eks. ålegræs og vandaks):	Ringe økologisk tilstand
Økologisk tilstand/potentiale, bunddyr (bentiske invertebrater):	God økologisk tilstand
Økologisk tilstand/potentiale, iltforhold:	Ikke anvendelig
Økologisk tilstand/potentiale, vandets klarhed:	Ikke anvendelig
Økologisk tilstand/potentiale, nationalt specifikke stoffer:	God økologisk tilstand

Links:

[Link til vandplandata.dk for seqning i data](https://linktilvandplandata.dk/for/seqning-i-data)